

DI FRANSE VLUGTELINGE.

EERSTE HOOFSTUK.

DI HUGENOTE IN FRANKRYK.

“*Edict van Nantes.*”—*Getal.*—*Vlyt.*—*Eerlikheid, ens., van di Protestant.*

Van di Franse vlugtelinge moet ons tog oek wat vertel in ons geskidenis, al was dit nou nog so kort. Mar om di geskidenis van di Hugenote mooi agter makaar te kan kry, sal ons vertel van di Hugenote in Frankryk; dan waarom hulle di land verlaat het en waarnatoe hulle gevlug het; en daarna hoe hulle hiir an di Kaap gekom het en hoe dit hiir met hulle gegaan het tot nou toe.

Om te vertel van di Hugenote in Frankryk, sal ons begin van di jaar 1598 af, toen Hendrik IV di “*Edict van Nantes*” geproklameer het. Di doel daarvan was gewees om an di Protestante net so veul vryheid te gé as an di Roomse om hulle godsdienst op hulle maniir te hou. Diselfde Edict het Lodewyk XIII en oek Lodewyk XIV plegtig bevestig. In di begin van di 17 een was daar in Frankryk 807 Protestantse kerke, in 16 Provinsies en 72 Ringe verdeel. Di kerkbestuur was nagenoeg net soos onder ons.

Di Protestante, deur gedurige godsdienstoorloge en deur onderdrukking, waardeur hulle nooit ’n ansiinlyke pos kon beklé ni, was verplig om hulle mar met boerdery en met handel besig te hou. In vroegere dae was hulle ’n sterke staatkundige party gewees; mar nou ni meer ni.

En hulle was regte werksame, knappe boere. Di mooiste wingerde en tuin, en landerye van di wêrld kon ’n mens by hulle siin. Di dal van Vannage, wat heelmal an hulle behoor het, het hulle so mooi bewerk, dat dit naderhand di naam gekry het van “*Klein Kanaän.*” Daarom het di boerdery in ons land oek eers reg vooruitgegaan toen hulle hiir gekom het.

Net so werksaam was hulle oek in di stede. Hulle het grote fabrike opgerig. En hulle eerlikheid en o'erleg het gen volk in di wêrld nog o'ertref ni. Daarom het hulle oek in Frankryk di handel van wyn, sout, laken en al sulke goed in hulle hande gehad. Daardeur het oek di skeepvaart gebloeï, want di Hollanders en Engelse het liwers met di Protestante as met di Roomse gehandel, omdat hulle eerliker en opregter was. Al di fabrike, al di smederye van yster, van staal, van goud en van silwer was in hulle hande.

Onder di Protestante was oek di geleerdste manne, soos Dokters en Advokate, ens. Di grootste advokaat van di tyd was Henri Basnage, ’n Protestant. Di knapste predikante was oek onder hulle. Hulle het viir Akademiis (Hoge Skole) gehad, in Saumur, Montauban, Niemes en Sedan. So beroemd was di Akademiis dat jonge mense uit ander lande, ja selfs prinse daar gestudeer het. En an di grootste Generaals en Admirals het dit hulle oek nooit ontbreek ni; Di wat daar meer van wil weet, kan baing boeke kry wat daaro'er skrywe.

TWEDE HOOFSTUK.

WAAROM EN WAARHEEN HULLE GEVLUG HET.

Herroeping van di Edict van Nantes.—Sware vervolging.—Vlug naar Holland, ens.

Ons sal nou vertel di rede waarom di Hugenote Frankryk verlaat het en waarnatoe hulle gevlug het. Na di dood van Mazarin begin Lodewyk XIV, wat eers di Edict van Nantes bekratig het, om te draai. In 1662 laat hy 22 Protestantse kerke afbreek in di landskap Gex. In diselfde jaar begin di vervolging teen di Hugenote in di landskap van Languedoc. Di Protestante mag hulle doje ni anders begrawe ni as soggens skemer-dag en saans skemer-donker. In 1663 word idereen, wat tot di Roomse geloof wil o'ergaan, ontslaan van al syn skuld an ander Protestante ; hy hoef dit ni te betaal ni. As 'n vader Rooms is miski is di moeder oek Protestants of as 'n moeder Rooms is, miski is di vader oek Protestants, dan moet di kinders in di Roomse kerk gedoop worde. Di wat van di Roomse tot di Gereformeerde o'ergaan, word na syn doodnakend deur di strate gesleep. As 'n Protestant op sterwe lê, dan gaan di Roomse Pastoor, of di Magistraat daarnatoe, om hom te laat biig ; en as hulle vertel dat hy Rooms gesterwe het,—al was dit oek di grootste leun van di wêrld,—dan word syn kinders almal onder di Roomse kerk gebreng.

In 1666 het hulle 'n menigte Protestantse k. rke afgebreek in Poitou, en di predikante belet om in di ope lug te preek. Predikante wat di gebod o'ertré word deur di beul met 'n touw om di nek na di tronk gesleep en dan uit di land uit verban.

In 1670 het hulle di Protestantse skoolmeesters belet om di kinders iits meer te leer as l'es, skrywe en syfer. In 1671 mag in elke gemeente, waar 'n Protestantse predikant was, mar een skool ver di kinders wees. Mar as ons al di onreg wat hulle di Protestante angedoen het moet opnoem, sal ons gen einde kry ni.

In 1672 kry Frankryk oorlog met Holland, en toen word di vervolging 'n bitji minder ; mar na di oorlog gaan hulle weer van kwaad tot erger. In 1681 was dit so erg, dat hulle di kinders van 7 jaar vryheid gé om na di Roomse kerk o'er te gaan, en di ouers mag daar niksteen doen ni. As 'n boosaardige Rooms mar net gaan vertel,—al is daar nikks van waar ni,—dat 'n kind 'n kruis gemaak het, dan word di arme kind met geweld weggeneem, en na 'n Roomse priister gebreng, en op koste van di ouers in di Roomse geloof opgevoed.

Di Protestante word verder alle ho'er onderwys verbiid, en hulle viir Akademiis vernitig. Hulle mag dus ni studeer ver advokate en dokter en predikant ni. In di leger kon hulle oek nooit offisiirs of generaals word ni, al is hulle nog so knap en dapper. In Gouwermentsdiens en in di Geregshewe mag hulle di geringste pos ni beklé ni. As boekverkoopers of drukkers moes hulle van hulle bestaan afstand doen of hulle word beboet ver 3,000 franks (omtrent £125),

Di predikante word skandelik mishandel ; hulle doop, trou en begravenisregters word afgeneem. Hulle mag ni langer as dri jare in 'n gemeente bly want anders sou hulle te veul invloed kry. So het hulle di Protestante van al hulle regte beroof. Mar di ergste kom nog.

In Poitou, waar baing Protestant woon, word di soldate by hulle ingekwartier dit wil sè, ider huisgesin moes van 10 tot 12 man in hulle huise ontvang en di kos gé. Hulle bly dan daar so lank, tot dat di laaste stuk goed van di arme mense verkoop is, en dan word hulle na di Roomse kerk toe gesleep om di Protestantse geloof af te sweer, en di Rooms' geloof an te neem. Di wat wil Rooms worde, word van di soldate ontslaan; en op so 'n maniir is daar baing afvallig geworde. Dit word genoem *Dragonnade*. Di soldate raas dag en nag in di huise, so dat di arme mense ni behoorlik kan eet of slaap in hulle ei'e huise ni; en dit was natuurlik onmo'entlik om dit te hou. Daarom is 'n menigte toen Rooms geworde. Dit was so erg dat hele kontrye tot di Roomse kerk oergaan.

Lodewyk dag toen dat di Protestantse geloof nagenoeg uitgero i was, en wag toen oek ni lank om hulle di doodsteek te gé ni, en di Edict van Nantes te herroep op 22 Oktober, 1685. Di vernaamste punte van di Herroepingsakte was di vollende:—

Di Protestantse kerke moet afgebreek worde. Hulle godsdiins in hulle ei'e huise moet hulle oek afskaf. Di wat godsdiins hou verliis syn lyf en syn goed.

Di predikante wat ni wil Rooms worde ni, moet sorre dat hulle binnen 14 da'e uit di land uit is; an di ander word verbiid om di land te verlaat, anders gaan hulle na di "gallye," dit is, bandiet worde.—Al di kinders wat na di herroeping van di Edict gebore word, moet deur di priister gedoop en in di Roomse geloof opgevoed worde." Ens.

Dit het oek ni lank geduur ni, of hulle het di 800 Protestantse kerke, tot di laaste toe, in puinhope verander. Na dit alles het hulle di wette nog van dag tot dag verswaar. 'n Predikant wat waag om in di land terug te kom, word doodgemartel. En as een 'n predikant vang, dan kry hy 'n beloning van omtrent £375. En as imand 'n Protestantse godsdiinsoefening bijgewoon het, in di bosse of waar oek, dan word hy met di dood gestraf.

Om te belet dat di arme mense sal vlug uit di land uit, het hulle o'erale by di schawens en op di grense wagte geset. Mar niittemin het tog duisende di grootste gevare deurgegaan om te ontvlug. 'n Menigte van di arme vlugtelinge het hulle opgevang, en dan sware kettangs van 50 pond om di nek gehang en party in voetysters geset, en toen deur di land gevoer, om di ander bang te maak. En as hulle dan so moeg is dat hulle flouw val, dan word hulle met stokke geslaan om weer op te staan. En di kos wat hulle kry was so min en so slek, dat hulle amper ni daarvan kon lewe ni. Snags moes hulle dan so mar in di stinkerigste hokke op di grond slaap, met di sware ysters om hulle nek en an hulle bene. Mar onder dit alles het tog 'n menigte ontvlug. Hoeveul kan ni met sekerheid opgegé worde ni, juis omdat hulle stillettjiis gevlug het. Sommige sè di getal was 300,000, en andere weer 600,000. Hulle het gevlug na Holland, Duitsland, Denemarken, Sweden, Rusland, Engeland, en Amerika.

DERDE HOOFSTUK.

DI HUGENOTE AN DI KAAP.

Di Maatskappy bring hulle na di Kaap, gé ver hulle plase, ens.—Name van di familiis.—Verder lotgevolle.

Di Regering van Holland het di Franse vlugtelinge met opē arme ontvang, en toen hulle hoor dat di Maatskappy mense soek om an di Kaap te gaan woon, het hulle gevra of di Maatskappy ni de arme Hugenote daarnatoe wil neem en ver hulle plase gé ni. En di Maatskappy het dadelik ingewillig.

In November, 1687, het di Maatskappy uit Holland geskrywe an di Gouverneur van di Kaap, wat hulle plan is met di Hugenote:

“Ons het besluit om, buiten ander vrye burgers, nog 'n party Franse vlugtelinge na di Kaap toe te stuur—vollens di regulasiis wat ons stuur in Hollans en Frans—almal Gereformeerd, en 'n Franse Gerefomeerde predikant stuur ons met hulle same, om ver hulle godsdienst te hou in di Franse taal. Onder hulle is wynboere, wat goed weet om asyn en brandewyn oek te maak; en dit kom net goed ver di Koloni o:k. Dit is nou julle plig, terwyl di arme mense van alles ontbloot is, om ver hulle te help soos hulle ankom, en ver hulle alles te gé wat hulle nodig het, totdat hulle in staat is om ver hulle selwers te sorre. Hulle is ywerige mense en gou tevrede,”

Hier is 'n korte uittreksel van di regulasiis en kondisiis van di Maatskappy.

1. Di Hugenote word verniit, sonder koste, o'ergetreng na di Kaap, as hulle 'n eed van getrouheid an di Maatskappy afgelè het.
2. Net mar klere en di nodigste dinge ver di reis kan hulle mééneem; buiten geld, di kan ider mééneem so veul as hy wil. (Dit wil sè, hulle moes ni so veul goed breng, dat hulle hier kan kom handel drywe ni; want dit sou skade wees ver di Maatskappy).
3. Almal moet an di Kaap bly woon en in di boerdery of enige ander ambag werk.
4. Ver di wat wil boer, moet so veul grond gegé worde as hulle kan bewerk; saad en gereedskap moet ver hulle geleent worde.
5. Hulle moet ten minste 5 jare an di Kaap bly; mar hulle kan om ontslag vra voor di tyd, as hulle rede het daartoe.
6. Wat weer wil teruggaan, moet betaal daarvoor.

Di eerste skip met Hugenote is uit Holland uitgegaan in di winter van 1687, en in di Kaap ang-kom in April, 1688. Di vollende familiis was daarop: Basque, Bruere, Fouche, Godefroy, Malherbe, Marais, Pinnard, Paste, le Roux, Sebatie, Taboureux. Dit was di eerste familiis wat hier angekom het.

Kort daarna kom di twéde skip hier an, in Angus, met di vollende huishou'ens: Anthonarde, Corban, Corbonne, Fraichaise, Furet, Goviand, Grange, Jourdan, Madan, Malan, Mesnard, Pelanchon, Resne, Rousse, Scaet, Verdeaux, Verdette.

Di derde skip is uit Holland gegaan in April, 1688, met enige Franse familiis : Avied, Briet, de Buyse, Carnoy, Claudon, le Clerq, Menanto, Nortié, Pariser, du Plessy, de Savoije, Talifer, Vyton.

Klein klompiis Hugenote het nog gedurig angekom. In Juni en August kom daar twé skepe an, en toen weer in Jannewari, 1689, één, met 'n heel party. Met di 3 skepe is o'er gekom di familiis : Avis, Basson, Bastions, Beaumons, Benezat, Bota, Bruet, Camper (predikant), Cellier, Cordier, Carpenant, Couteau, Couvret, Crogne, Dailleur (predikant), Debuze, Debeurier, Decabrière, Delporte, Deporté, Dereul, Dumont, du Plessis, Dupré, du Toit, Durant, Dubuisson, Extreux, Fracha, Fourny, Floret, Gauche, Grillon, Gardiol, Gounay, Hugot, Jacob, Joubert, Lanoy, Laporte, Lauprétois, le Clair, Lefebre (dokter), le Grand, Lecrivent, Lombard, Longue, Maniet, Martinet, Nice, Norman, Passemans, Peron, Pinares, Prevot, Rassimus, Retif, Sellier, Terreblanche, Terrier, Tenayment, Terrouet, Vallete, Vandray, Vanas, Valtre, Verbat, Villons, Viviers, Vijol, Villion, Vivet, Vitou, Vitroux.

In Mei, 1689, is hiir nog angekom, met 'n ander skip, Pierre, Abraham en Jacob de Villiers.

Dit is nou di name van di familiis soos hulle na makaar hiir angekom het. Mar tussen in is hiir mo'entlik nog enkelde gekom wat ni genoem is ni.

'n Ander ou dokument sê somar dat hiir 97 'huishou'ens angekom het in al di tyd en gé hulle name so op :—

Avis	Dumont	Lecrivant	Rousseau
Barret	Duplessis	Lefebre	Roux
Bachet	Duprés	Le Grand	Sebatier
Basson	Dutoit	Le Riche	Sellier
Bastions	Durant	Le Roux	Sénecal
Beaumons	Dubuisson	Lombard	Senquette
Beck	Desavoye	Longne	Simon
Bénéret	Entreix	Malan	Tabordeux
Bruet	Fracha	Malherbe	Taillefer
Bota	Fauche	Maniet	Tenaumant
Campher	Floret	Marncène	Terre Blanche
Cellier	Fourny	Marais	Terrier
Cordier	Gauche	Martin ^e t	Terront
Corprenant	Gordiel	Ménard	Valletti
Couteau	Gounay	Niel	Vanas
Couvert	Grellon	Norman	Vattre
Crognet	Jacob	Nortie	Vandray
Daillé	Joubert	Passeman	Verbal
Debure	Jourdain	Peron	Villion
Debeurieu	La Grange	Pinards	De Villiers
Decabrière	Lanoy	Prévôt	Vyot
Delporte	Laporte	Rassemus	Viton
Déporté	Laprétois	Retif	Vitroux
Dernel	Leclair	Richard	

As ons nou di name so deurkyk dan siin ons dat :—

1. 'n Heel party van di name is nou ni meer in di land te kry ni. Daar is verskillende redes voor. Party het naderhand weer teruggegaan na

Europa toe. Party is ongetroud gesterwe. Party het nik as dogters nagelaat. En so meer.

2. Party familiis skrywe nou hulle name anders. Di Franse uitspraak is anders as di Hollanse, en toen di Hugenote di Franse taal vergeet, weet party ni meer goed om di Franse name te skrywe ni. Mo'entlik is dit goed om party van di name te noem. Ver *Cellier* skrywe hulle nou *Cilliers*; ver *Jourdain* of *Jourdan* skrywe hulle *Jordaan*; van *Peron* het hulle *Perold* gemaak, en van *Pinards*, *Pienaar*; *Rousseau* is *Rossouw* geworden. En so meer.

Di Hugenote het hiir angekom in di tyd van Gouverneur Van der Stell, en hy het syn bes gedoen om ver hulle vort te help. Kollekties het hy rondgestuur en di Boere wat hiir gewoon het, het fluks gegé, geld en vé en al sulke goed. Van ander plase af het hulle oek geld gestuur. Di Hollanse Regering in Indië het alleen al £1,200 gestuur ver hulle om saad en gereedskap, en so meer, te koop.

Di Hollanse Regering het toen ver hulle plase gegé tussen di andere boere in, dat hulle ni 'n aparte koloni moet stig ni; mar samewoon en samewerk. Di meeste van hulle het daarom gaan woon in Groot Drakenstein, Franshoek, Paarl, Klein Drakenstein, Daljosaphat, en Wagenmakers Vallei (wat syn naam gekry het van di eerste bewoner *Charron*, di Franse naam ver *Wagenmaker*). Dit was in di tyd nog 'n woeste streek wêreld. Mar hulle het dit gou so bewerk dat dit een van di mooiste parte van di Koloni was.

Hulle eerste kerk het hulle gebou in Groot Drakenstein, waar nou di "Simondium" staan, wat deur hulle afstammelinge opgerig is as gedagtnis van hulle eerste predikant, **Pierre Simond**. Di kerk van Drakenstein het 4 Franse predikante gehad: Simond, Daillé, Beck, en Campher.* Halle het in di Franse taal gepreek tot in 1724. Dis ruim 35 jaar na di ankom van di Hugenote in di Koloni. In di tyd was byna almal wat uit Frankryk gevlug het al dood en hulle kinders wat hiir gebore is, het almal Hollans geken. Toen daar nog mar 2 of 3 van di oue vlugtelinge was wat gen Hollans verstaan ni, het di Hollanse regering ekspres 'n krankbesoeker ver hulle angestel.

Dis 'n wonder, as 'n mens reg daaroor denk, dat di prediking in di Franse taal nog so lank geduur het, want kyk, in Frankryk is hulle so wreedaardig vervolg geworde, en daar het hulle so veul onreg moet ly, dat hulle van selfs alle liifde ver hulle vaderland en ver hulle moedertaal verloor het. Dan kom nog daarby dat Holland hulle met ope arme ontvang het en di meeste van hulle daar 'n héle tyd deurgebreng het en toen di Hollanse taal aangeleer het, so dat hulle van selwers liifde ver di volk en ver di taal gekry het, en dit toen beskon as hulle tweede vaderland. En eindelik, hulle is hiir in 'n Hollanse koloni kom woon, onder Hollanders, en het as broers same gewoon en hulle kinders o'er en weer getrou.

Di afstammelinge van di Hugenote is nou di héle Koloni en Vrystaat en Transvaal deur versprei, en hulle is regte geseend. Dit lyk of di seen van ons lieve Hére nog op hulle rus, omdat hulle ouers so veel ver hulle geloof opgeoffer het. Oek hiir kan ons siin dat dit waar is wat in di Bybel staan: "Het geslacht des rechtvaardigen zal gezegend syn."

In di koms van di Hugenote kan 'n mens duidelik di hand van ons lieve Hére siin. Hulle is hiir gestuur as di sout om di jonge Koloni ver allerhande

* Waarom word een mar genoem in ons Ned. Ger. Kerk-Almanak?

verderf te bewaar. Want di eerste Boere hiir was ni juis almal van di beste soort ni. 'n Grote deel was matrose en soldate wat hulle tyd uitgediin het, en dan wegloopers van andere nasies wat hiir angekom het. So sorg di Hére tog altyd. Dit is nou mar te wens, dat di kinders van di Hugenote getrou wil bly an di geest van hulle vrome voorouers, en hulle ni laat wegsleep deur alle nuwigheid ni.

In 1824 was daar 'n beweging om so'n gedenksteken op te rig an Groot Drakenstein of Franshoek, waarin alle oue familistukke kon bewaard worde, soos oue dokumente, bybels en psalmboeke, meubels en ander dinge wat hulle uit Frankryk megebreng het.

Hulle het intekeningslyste daarvoor gemaak en di afstammelinge het fluks bygedra oek. Een van di one lyste wat nog bewaard was lat ons hiir druk.

"Jacobus du Toit uit Du Toits en Pienaar, Rds. 50 ; Gabr. Jas. Vos, uit Rossouws, Rds. 40 ; A. Faure, Sr., uit Faures, Rds. 50 ; A. Faure (predikant), uit Faures en Villiers, Rds. 25 ; J. F. Beck, uit Therons, Rossouwsen du Preez, Rds. 20 ; A. Faure, uit Faure, Rds. 25 ; J. J. Vos, uit Rossouw, Rds. 20 : A. C. M. Faure, uit Faure, Red. 5 ; J. J. Faure, uit Faure, Rds. 5 ; S. J. Faure uit Faure, Red. 5 ; J. P. M. Faure, uit Faure Rds. 5 ; J. A. Joubert, (advokaat), uit Joubert, de Villiers, Hugo en du Toit, Rds. 50 ; A. J. de Villiers, Pieter zoon, uit de Villiers, Rds. 20 ; P. A. Meyburgh, uit du Toit, Rds. 5 ; J. P. de Wet, uit du Toit, Rds. 10 ; Jacs. de Villiers, A. B. zoon uit de Villiers, Rds. 25 ; W. Frans de Wet, geboren du Toit, uit du Toit, Rds. 10 ; Pieter Marais, J. zoon, uit de Villiers en Marais, Rds. 50 : L. W. C. Beck, uit Theron, Rossouws, en du Pree, Rds. 20 ; A. J. Jardine, uit Jardines, Rds. 20 ; Jac. Stephs. de Villiers, D. zoon, uit de Villiers en du Toit, Rds. 25 ; Jacs. Dan. van der Spuy, Syb. zoon, uit du Plessis, Rds. 10 ; Pieter Hend. de Villiers, uit de Villiers en Roux, Rds. 25 ; Joh. P. de Villiers, A. B. zoon, uit de Villiers en Minnaar, Rds. 10 ; A. J. Marais, Jacs. zoon, uit de Villiers en Marais, Rds. 25 ; F. D. Rossonw, uit Rossouw en Hugot, Rds. 10 ; Anna Magd. Rossouw, geb. Theron, uit Theron en Rossouw, Rds. 10 ; D. P. de Villiers, uit de Villiers en Retief, Rds. 25 ; Paulus Retief, uit Retief en Minnaar, Rds. 35 ; Gi. Jac. Rossouw, uit Rossouw, Rds. 5 ; Corns. Brink. Jan zoon, voor du Toit, Rds. 20."

Waarom di plan dan toen mishuk is, vra imand mo'entlik. Wel, so ver as ons dit kan nazaan het dit so gekom. Een van di regulasiis wat hulle gemaak het was dat al di intekenaars in 'n regte lyn, van vaders kant, afstammelinge van di Hugenote moes wees. Mar dit blyk toen later dat di skrywer (Secretaris) en geld bewaarder (Tresurier) net mar van moeders kant 'n afstammeling van di vlugtelinge was. Daardeur is 'n onenigheid ontstaan, en so is di hele plan in dui'e geval.

Di gedenkstukke wat hulle al by makaar gebring het is toen 'n tijd lank bewaard deur advokaat Joubert. Mar hy is kort daarna gesterwe, en wat toen daarvan geworde is weet nimand. Mo'entlik is dit sommar op 'n vendusi verkoop. Of di geld waarvoor ingeteken was, an di intekenaars betaal is, kan di skrywer ni uitvinde ni, mar dis waarskynlik.

Later is weer so'n plan opgevat en dis beter geluk. In 1851 begin di irwoners van Groot Drakenstein di behoefte te gevoel om 'n skool ver di buurte op te rig. O'erlede Meneer H. F. de Villiers stel toen voor om 'n skool te bou ver di buurte wat meteen tot 'n gedenksteken van di Hugenote kon wees. Di

plan word algemeen goedgekeur en Meniere de Villiers en Daniel J. Joubert werd aangestel om 'n geskikte plek daarvoor uit te kiis. Hulle kiis toen 'n stuk grond op di plaas van Meneer J. du Pré, vlak oer di plek waar di eerste oué kerk van di Hugenote gestaan het. Daar het hulle toen 'n mooi skoolgebou en dit di naam gegé van Simondium na di eerste predikant wat ver di Hugenote eerste kerk gehou het daar, Pierre Simond. Di skool beantwoord goed. En daarin is 'n kamer om oue gedenkstukke te bewaar.

Di kamer is 12 voet lank en 12 voet breed. Mar tot nog is daar nog niksgen gedenkstukke in ni. Meer dan een het beloof om wat te breng. Mar soos dit gaan, 'n mens versuim.